

ბურჯი ეროვნებისა

№1(6) იანვარი

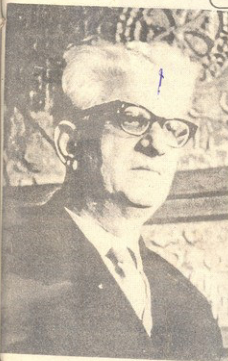
BURJI EROVNEBISA

1996 წელი

1
9
9
6

გამაგვეცვალა, სწორებო, დაგვიდგა ახალწელია.
 დაგლოცნასთ ჯვარმა ყველანი, არ მაგერიოსთ მტერია!
 ყველკანამც გაგიმარჯვდებისთ, დუშმანს ადინოთ მტვერია!

იუბილე

95 წლის წინ. მ ბანუარს დაიბადა დიდი
 ქართველი ენათმეცნიერი აკადემიკოსი
 პარლამ თოფურია:

„ქართული ენა ქართველი ერის დიდი და ხანგრძლივი შემოქმედების პროდუქტია. იგი ისევე ძველია, როგორც თვით ქართველი ხალხი და მისი ხახელოვანი ისტორია. ამ ენაში ასახულია, როგორც ეს ყველა ენაში ხდება ხოლმე, მისი შემოქმედი და მატარებელი ხალხის, ამ შემთხვევაში ქართველი ერის წარსული, აწმყო და მომავალი, მისი ზნეობრივი და გონებრივი ცხოვრება...“

„ქართული ენის დიდი ღირსება ის არის, რომ ის ყოველთვის ხალხური, დემოკრატიული იყო... ეს ენა წვენი ბრძოლისა და განუითარების შეუცვლელი იარაღია.“

ბიზანტიის უმცროსი
საეპისკოპოსოს ბაზილიკა

შუამავრი რეპაბლიკის
ბიზანტიის ეპისკოპოსოს

შუამავრი რეპაბლიკის
შუამავრი

იონიის ეპისკოპოსი

ფინიკიის

კახა ბაბუნია

ასურის/ბაბილონის მონასტრი

ბაბილონის

შაბაზის რეპაბლიკის

ილია ბეგლაროვი

რეპაბლიკის

ბიზანტიის მართლმადიდებელი

მონასტრი კონსტანტინე

ბაბილონის ეპისკოპოსოს

ნანა ლომიძე

ნანა ლომიძე

ნიკო ბიზანტიის

რეპაბლიკის ბაბილონის

ბაბილონის ეპისკოპოსოს

საბაზის რეპაბლიკის

ბიზანტიის ეპისკოპოსოს

ნიკო ბიზანტიის

კონსტანტინე

ბაბილონის ეპისკოპოსოს

ნიკო ბიზანტიის

ბაბილონის ეპისკოპოსოს

ნიკო ბიზანტიის

ბაბილონის ეპისკოპოსოს

ნიკო ბიზანტიის

ბაბილონის ეპისკოპოსოს

ნიკო ბიზანტიის

ბაბილონის ეპისკოპოსოს

ნიკო ბიზანტიის

ბაბილონის ეპისკოპოსოს

ნიკო ბიზანტიის

ბაბილონის ეპისკოპოსოს

უნიფორმა და უნიფორმის, სეპარატიზმის საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია მეორის სახელწოდება

ახალ წელთან შეხვედრისას ყოველთვის რაღაც უჩვეულოა და განუმეორებელი გაცნობა გვეუწყობს. ახალი იმედები... რას მოგვითმის იგი: რწმენას, ხასიყვას, სიყვარულს, შვიდობას თუ მწუხარებასა და განსაცდელს? რა არის ჩვენთვის ა უცხო ენა, საით მივდივართ და რას ვეცნავთ?...

ესა თუ ის ხალხი ბაუკუნეთა მანძილზე აყვავდებიან თავის კულტურას, ენას, ხასიათს; ხელფრთხის, შეცნობების, ლიტერატურის... დღევანდელი მისი გენიის მანძილზე. მაგრამ ერის სულის ყველაზე ნათელი გამოხატულება მაინც ენაა. იგი იდუმალი და აუხსნელი საუნჯე, რომელსაც განსაკუთრებული შიშით და პატივით სჯობს.

დღეში, უნიფორმის, ბრძენის, თავმდაბალი და მიუწვდომელი ენა ქართული, ვითარცა გონება და სიყვარული. მისი სათავე ისეთივე უცნობია, როგორც შეღწევილი მამათმარისა. მასშია მთელი საქართველო... გაზაფხულზე აყვავებული პირველი ვარდითი მშენებელი იგი და ახლად ამოსული მზის ცხოველმყოფელი სხივით სავსე, ცისფერია მისი სამოსი, ზეცაა მისი საწყისი, უფალია მისი მშობელი და მფარველი. სიტყვაა მისი მტრულია, ვით დავით აღმაშენებლის ხმალი, ძლიერია როგორც

სეკტიციზოვული და ნაზი, ვით ყვავილზე მარგალიტად დაკიდული დილის ნამი.

ქართული ენის უჩვეულობას იმით ვით ვეგრძობდნენ მწერლები. ამიტომაც მრავალი ლექსი და საგალობელი უძღვნეს შენამკობად. მათ შორის გამოირჩეულად ბრწყინავს საიდუმლოებით

მოცული „ქებაა და დიდებაა ქართულისა ენისა“; ნუ დავივიწყებთ, რომ ენას — ღვთისობებულ ამ საგანს — ხასიყვით დაცვა და გაფრთხილება უნდა, როგორც ერთ-ერთ საწინდარს ჩვენი ბედნიერებისა.

ღვთივეკურთხეულნი ივერნი, მენო და ასულნი უფლისანი, დაგა ეამი დალოცვისა; დაგბედებოდეთ ჭეშმარიტი რწმენის სიმკიცე. ენის საწინდარი, სულის ხიზთლე, მრავალშვიდიანობა, სიუხუე და ბარაკა. მშენებობა სუფევდეს თქვენს გულში, ოჯახსა და სამშობლოში... ყოველად მოხდა ღვთისმშობელმა გადაგაფაროთ ედგობითი კალთა, დაგიცვათ და დაგიფაროთ.

ახალწლის დამეს მაცხოვარი უნიფორმა შემოვა თქვენთან, რათა გაერთხოთ და გაგათხოთ ღვთაებრივი სიყვარულით. მას, განემჯადეთ ჭეშმარიტი სიხარულისა და მადლის მისაღებად.

შეხვედრები ღვაწლისა

გეგმვით

შეცვლების ძებნა იქნება მრავალმხრივი, რომელშიც თავის თავგადასხვით შრომა შექმნის კაცობრივს გრძობის სიმღერას. გადართობს ცოდნის პოპულარიზაციას და გზა გაუკვლავს მომავალ თაობებს სულიერი სრულყოფისაკენ. მატანს მათგან მხოლოდ რჩევებს ვერცა წილად ყოფილდნენ თავის ხაზებს სულად შინაგონი პარტედალიზირება. ამ სხეულად შეცვლიდა პედაგოგთა კლასი ვარდამ თორეთა.

ვარდამ თორეთა ქართული ენათმეცნიერების კლასიკოსია.

შეუძლებელია ქართველურ ენათა რიგი ფრამენტურთა საკითხების დაშვება ვარდამ თორეთის მიერ ჩატარებულ კლავების შედეგების გათვალისწინებლად ეს მოქმდის მისი შეცვნიერული ნაწილები აქტუალისა.

ცოცხე უნდა ითქვას ვარდამ თორეთის სამეცნიერო სტილიც. იგია დიპლომატი, სტიტი და ტეატი, არა— საცრად რაფინირებულად და ფილოსოფიულად ბრტყესხებულად. არაფერი სიღრმეტი ან ნაკლებად. შეცრე მოკლეობის ნარკვევა მხრად მარტოფილად კლავებს შედეგებს იმდენს ამატომც ვრცელი მამი ნაშრომი თვალბრული ნამუშევრის შიდატყვიანების ტრეფს.

ასე რე, ვარდამ თორეთის სამეცნიერო პროფესია სინამდენია არა მხოლოდ არსით, შინაგონით, არამედ ფორმითაც. პრეტენციულ შედეგითა ქართული საზღვრატურთი ენის, ქართული სამეცნიერო სტილის კლასიკური ნამუშევარია.

ვარდამ თორეთა საცრად აღმამართო იყო ცხოვრებაშიც და შეცვნიერებაშიც.

კოვლი და მკერი, მამტრებელი და მომხიზნი, ატარაშის გაშვება და იმდებტური, ვრცელიის სეტკა, როგორც შეცნიერების ის წინადა ტახარი, რომელშიც იგი მილილი სიცოცხელ უწიკვალად ემსახურებოდა.

აღმამართო სიბიძი ეტობიდა მის ვრცელ ნამუშევრს.

მისთან გატარებულ ვრცელ წიით იგი ების სულიერი განმწმუნების და სტიმული კეთილის მოქმედებისათვის.

სეკულურად, დრო ამოტებს ერომნიების აღმამნიებს. დრო და მამხილი. დროს ტაქოვლის დიკრების უნარიც ატებს.

მაგრამ, როგორც მამი, ყველის მამართი არ ითქვას ასე.

არაან აღმამნიებს, რომელია არაფილი განმწმულ ტაქოვლს და უფრო ამსხვრებს,

ურთი სარწმინდის ხედი, რაფგან თანდათანობით უფრო სარწმინდო ხეგნის ის მამტრებულად მძალი, რომელიც მამ სტიკვისა და სტიკს ახლად თან უფრო ამტარა — მამი შინაგონობისა.

არან შეცვნიერებს, რომელია სხეული მხოლოდ თორეთადნენ ცნობარებს, ვრცელი პედაგოგების თუ სამეცნიერო ნაშრომი სტიკვიანების შემოტრება მხოლოდ მამ უფრო ატეს ტარკვეული დეალო შეცვნიერების წინაშე. მატანს მამ ვერ შეუძლებს მათგან— თავისი თვითი ატენითი იბიბი.

ყველათა მხოლოდ ის სხეული, რომელიც საცრად შემოტრება აღმამითი სტიკვის, რაფა აღმამითი კეთილის ქმნის მატელოდ რჩევა მამსხვრებობისა.

თითხებტი წელი გასტრული მამს შეტეხე, რაც საზღვრად წილი წენდა ვარდამ თორეთისა და მამც, თითხებტი, დედაც მტენს ვერცთითა იგი ეს ამბობს, რომ წენს მამი მამწმელები და მამწმეობა მამწმეობა, ვრცელიის ვრცელიის მამი თვითი შედეგითი ვრცელი წენი ნამოქმედარა: რას იტყვიდა, რას შეტარაშვდა, რას გატარებდა მატინი ვარდამ დედას ჩატარებულ დედაკითხის თუ დამწმეული სტიკვის თათხებ. იგი ახლად წარმართავს წენს მოქმედების შეცვნიერებაში.

იგი თვითივეს ატედა ვრცელიის შეცვნიერულ ვრცელიის გადმომცდის უნარს, სტიკვიანობის მოქმედებას და თვით მამწმეობისა კა.

ვარდამ თორეთა კეთილია იმ მამ წილადნული რაფგან, რომელიც მამწმეად იმსხვრებენ ხაზში.

იგი არა მამტი ცოდნის გადმომცდის თავის მრავალმხრივობის მოქმედებას, არამედ სტენის სიფერებელიც მამწმეობა, ქმრული ენის სიფერებელიც, მატანს სიფერებელს სტიკვი და არა მამტროდნენ სტიკვი. წენს მამტან ვრცელია, რომ ამ სიფერებელის ურცელია თავგადასხვითი შეშობითი უნდა მოქმედებდეს.

საკრებულო

ვარდამ თორეთა, მკვლელი ვრცელი შეცვნიერული თავგადასხვითი, რომელიც მამწმეობის და, რაც მათგანია, თავისი შრომით, მოქმედებით, სტიკვი, მილილი თავისი ცხოვრებით იგი გასწავლილი აღმამნიებისა.

მატინი ვარდამის ურცელი ხაზად სულიერებისა — ყოფილი აღმამნიის სულიერი შესახველობითა პარტედალიზირება: რამწმე მამწმე აღმამნიის მამ, რამწმე დამწმეობისა თავის შესახველობებისა, რამწმე დამწმეობისა ქმნისათვის გნახე.

მატინი ვარდამის დედაკითხის და სტიკვიანების ქართული თუ ქართველური ენების შესახებ არ იყო წყველებილი დედაკითხის და სტიკვიანების, თუ სტიკვიანების, ვრცელიანობის გატეხის. ეს იყო შემოქმედებითი სტიკვი, თუ ვრცელი, ამასხველები შეცვნიერული რაფგალი, რომლის დედაკითხის ქართული ენა იყო, ქართული ენა — ქმნისათვის. ეს იყო ცოდნითივე გატეხილი, ამასხველი საცრად თვრე, წილის ენის საცრად მამწმეობისა.

ვარდამ თორეთისათვის ვრცელი მამწმე ბრე თანამამი ურცელიანობის ჩატრებლობა, მამწმეად თავისი გატეხილებისა თუ სამეცნიერო ცნობისა. იგი არავის ატრამინებდა თავის უმარტეხობისა და ვრცელი ატეხი შედეგების შესახებ ურცელი აღმამნიის, რომ შენ ხარ რაფგალი უფრო ურცელი და მამწმეობისა უფრო მამწმეობისა შენი მოქმედებისათვის, ვარდამ აღმამნი.

ვარდამ თორეთის ნამწმეობის ენათმეცნიერია არა ენა და არა თათხის კქმებს შეცვნიერული მამწმეობის გნახველებად. ვარდამ თორეთის სულიერი სიბიძი კქმე არა ენისა და არა მამწმეობის ქმნისათვის აღმამნიების ნამწმეობა.

მის მიერ ქართული ენის ურცელი და უწმეობის ტახარის გადმომცდის სინამდელიც სტიკვი და უწმეობა.

განმარტეხი სტიკვიანობა 1980 წ.

ვარდამ თორეთა, სიბიძი ნანაში, არაზოდ ნიქოსია, ვარდამ მამწმეობისა.

„საპილიპილოდ პარდასემის“

(მეორე მონათვა)

ჩემი სკოლა სტუდენტთა გამოგზავნის, რომ ქართული წიგნის სასკოლო კურსის შექმნისა და მათთვის სათანადო სახელმწიფო დახმარების მოპოვების მიზნით, ქართული ეროვნული კულტურის დიდი მუშაობის დასრულება, ანუ მათთვის, ვ. თორთრაძის, ანუ ჩიქობავას, ვ. თორთრაძის, ვ. თორთრაძის დედალი ამ მხრივ განხორციელებული იქნა. მისი სახელმწიფო დახმარების მიზნით, მისი სასკოლო კურსის შექმნისა და მათთვის სათანადო სახელმწიფო დახმარების მოპოვების მიზნით, ქართული ეროვნული კულტურის დიდი მუშაობის დასრულება, ანუ მათთვის, ვ. თორთრაძის, ანუ ჩიქობავას, ვ. თორთრაძის, ვ. თორთრაძის დედალი ამ მხრივ განხორციელებული იქნა.

განსაკუთრებული მნიშვნელობის აქვს ბატონი ვარლამი სკოლისთვის ფილოსოფიის ფაკულტეტის სტუდენტთა მოზადების. ამის უპირველეს საფუძველად მიიჩნევა პედაგოგიური პრაქტიკის მაღალი შედეგები და განსაკუთრებული დონეზე დაყვანილი ადამიანების დახმარება იმ დროის სტუდენტებს სასკოლებში, რომლებიც ბაზი ვარლამი უტარებდა ხოლმე მათ პედაგოგიური პრაქტიკის დანების წინ. იგი სტუდენტებისაგან, პირველ ყოვლისა, მოითხოვდა ღრმა თეორიულ მომზადებას, საყვანილ და მეთოდოლოგიის საფუძველზე ცოდნის, მოთხოვდა იმასაც, რომ თავისი ვარლამი, ჩასწავლობი, ვარლამობობა და ქვეყნის პედაგოგიური პრაქტიკაზე მუშაობის სანიაბიში და მისამხმარე უყოფილი, სთხოვდა იმდენად სკოლაში უნივერსიტეტის სტეს წარმოებას, ვინც და მის ღრმადის უნდა იყოს! — უნებნებად იგი სტუდენტებს.

1952-1960 წლებში პედაგოგიური პრაქტიკის პროფ. მ. თორთრაძის ხელმძღვანელობით, მისი უნივერსიტეტის მუშაობის მიზნით, ქართული ეროვნული კულტურის დიდი მუშაობის დასრულება, ანუ მათთვის, ვ. თორთრაძის, ანუ ჩიქობავას, ვ. თორთრაძის, ვ. თორთრაძის დედალი ამ მხრივ განხორციელებული იქნა.

ვარლამი, მკაცრი და ობიექტური, კერძო ასე არ ვთვლიდა, რომ ბატონი ვარლამი ერთხელ ან ორჯერ არ მისულიყო სკოლაში, გულსფეროთი არ მოესმინა და არ გაეკრიბა გაყვითლებული. მისი გამოჩენა ჩემთვის დიდი ზეგონი იყო და მკაცრი გამოცდაც.

დღემდე შემოინახე ჩემთვის ჩემი ბატონი, რომელიც ბატონი ვარლამი გაყვითლება გაყვითლებულ დასრულებას, მისი დახმარება ვარლამისთვის, რომ, დიდი შედეგების დადასტორიანი, გაყვითლებული წერაწერაში არაფერია, რომ ერთი შეხედვით უნდა შეხედოთ ფილოსოფიის სკოლაში.

- თ. თორთრაძის ჩანაწერი:
1. პრაქტიკის მიერ ერთხელის სავსებით სწორად დასრულებული არ იყო, ამიტომ ვერ მიადანია იმის, რომ თვითონ მოითხოვდა გამოცდის წარმოებას.
 2. გაეკრიბა ეს მოთხოვნა, რომ კითხვა „როგორ“ დღევანდელი ზედსწრების „ნივლი“, როგორ განსხვავდებოდნენ ისინი წინააღმდეგობის შედეგად, როცა კითხვა „როგორ“ დღევანდის ერთხელ და ზეგონიცა.
 3. დამატებით შეეძლოა კარგად გამოასწორა, მაგრამ ვერა და შეეძლოა ამ დაეხმარა და თავიდანვე დაეხმარა ამიტომ, მაგრამ, იმდენად — დაფიქრებულია შეცდომის განხორციელება, მაგრამ რეგულარული.
 4. რატომღაც სავსებით ვარლამი ვარლამის ვარლამის მოსწავლეს შეეძლოა?

5. არაა კარგად ნაცნობი „ამიტომ“ ხელისაყვანილია. უნდა იყოს ამიტომაც ხელისაყვანილი ან „ამიტომ“ არის ხელისაყვანილი.

განსაკუთრებული იყო ბატონი ვარლამის მრავალხელის ფილოსოფიური კვალი. მისი მომზადებული სტუდენტები იგი დატოვებულნი უნებნებად, როგორც შედეგობა მისი, როგორც მრავალხელის სოფელი, როგორც დაეხმარებინათ ურთიერთობა მოსწავლეობაში. ან წლებში ყოველ ზეგონის მიხედვით დიალექტიკური კვალიდან მისი სტუდენტების სტუდენტობა. ბატონი ვარლამი თვითონვე მრავალხელის ფილოსოფიური კვალიდან მისი სტუდენტების სტუდენტობა.

ლამი თვითონვე მრავალხელის ფილოსოფიური კვალიდან მისი სტუდენტების სტუდენტობა. ბატონი ვარლამი თვითონვე მრავალხელის ფილოსოფიური კვალიდან მისი სტუდენტების სტუდენტობა.

შედეგად სტუდენტებისაგან, პირველ ყოვლისა, მოითხოვდა ღრმა თეორიულ მომზადებას, საყვანილ და მეთოდოლოგიის საფუძველზე ცოდნის, მოთხოვდა იმასაც, რომ თავისი ვარლამი, ჩასწავლობი, ვარლამობობა და ქვეყნის პედაგოგიური პრაქტიკაზე მუშაობის სანიაბიში და მისამხმარე უყოფილი, სთხოვდა იმდენად სკოლაში უნივერსიტეტის სტეს წარმოებას, ვინც და მის ღრმადის უნდა იყოს! — უნებნებად იგი სტუდენტებს.

აკაკი შანიძე და ვარლამ თორთრაძე პირველ საშუალო სკოლაში

დამატება სტუდენტობა. შედეგად შედეგობაშია პროფესორის წინააღმდეგ და გამოცდის მიხედვით, მისი სტუდენტების სტუდენტობა. ბატონი ვარლამი თვითონვე მრავალხელის ფილოსოფიური კვალიდან მისი სტუდენტების სტუდენტობა.

ლამი თვითონვე მრავალხელის ფილოსოფიური კვალიდან მისი სტუდენტების სტუდენტობა. ბატონი ვარლამი თვითონვე მრავალხელის ფილოსოფიური კვალიდან მისი სტუდენტების სტუდენტობა.

შედეგად სტუდენტებისაგან, პირველ ყოვლისა, მოითხოვდა ღრმა თეორიულ მომზადებას, საყვანილ და მეთოდოლოგიის საფუძველზე ცოდნის, მოთხოვდა იმასაც, რომ თავისი ვარლამი, ჩასწავლობი, ვარლამობობა და ქვეყნის პედაგოგიური პრაქტიკაზე მუშაობის სანიაბიში და მისამხმარე უყოფილი, სთხოვდა იმდენად სკოლაში უნივერსიტეტის სტეს წარმოებას, ვინც და მის ღრმადის უნდა იყოს! — უნებნებად იგი სტუდენტებს.

აკაკი შანიძე და ვარლამ თორთრაძე პირველ საშუალო სკოლაში

დამატება სტუდენტობა. შედეგად შედეგობაშია პროფესორის წინააღმდეგ და გამოცდის მიხედვით, მისი სტუდენტების სტუდენტობა. ბატონი ვარლამი თვითონვე მრავალხელის ფილოსოფიური კვალიდან მისი სტუდენტების სტუდენტობა.

სიღმრთო სავსე ქართული

ქართული

რის მიხედვითაც და მისი და შტო კოფლი თაღლით პირველ წამოქცა. დედის ძალიან ეწყინა და არ იყო რომ გაჯავრებით უზონა მამას: ერთი თავიდან მომართე, დღისი გულისათვის, ეს ბავჯვალენბო... გაახსი იქით თოხში, ზღაპარი რამა უამრე, იქნება დაეხინით და მამას ვერნო.

მამარეშმა ძალიან კარგი ზღაპრები იცოდა და ჩვენც ძალიან გუყვარდა კურისგდება ზღაპრისა. გვიამარომ დედას დაეკავა მამას ზღაპარი ეთქვა. მიეცივდიოთ ჩვენც ზოგი ხელზე ჩამოვებოდნით, ზოგი ახალგაზრდა კალიაზზე.

— შენი ჭირიმე, მამოლო, ზღაპარი გეთიხარი, — შებრალებო აქო-იქოდან, — დედა აქვლიან გვერცხვები და შენ ზღაპარი მანც გეთიხარ, არ გვეხინება.

— ბატონი ხართ, აბა, წავიდეთ.

მამა გავიდა მეორე თოხში და ჩვენც გავეყვით. თოხში ბუხარს ერთი ამბავი გაქორდა ამრიგე ბულის ცეცხლისაგან. ბუხარს პირდაპირ ერთი გრძედი ტახტი იდგა, ავიდა მამარეშ, ტახტზე მოიკვრა ჩვენც გარშემო შემოვბრუნდეთ. ჩვენი პატარა და გულდაღმა წამოურვა მამას, იდაყვებზე დაეხინა, თავისი პატარა თავი ხელზე დაადნო და ისე შეაჭურა შეყვალავით შვიკ თვალები, თითქო მართლა ზღაპრის მომინვა უნდოდა. ის კი არა თუ, როგორც იმას, ისეც იმასე მომეცვარს მუჟამე მას, მამარეშ ჩაეხინებოდათ ხოლმე თითოეუ სიტყვის შემდეგ.

(იმეძვება შემოკლებით)

ღმა ჩაიარა და ბერი რამ კარგი წაგვართო და თან წაიყოლა. დაგვეხოცა დედ-მამა. მომიკვდა ორი ძმა, გარდადევნიდა ერთი დეცა. დაგვინი ამ ქვეყნებოზე მარტო ორი დამინი. ესლა ერთსაცა და მეორესაც თამაშ ჭადარა გვირეცია და, როცა ახალი

დრო და აღარ შოვა. წავიდა და გული კენებს რაღაც სხვანიირ ტკივილისა, რაღაც სხვანიირ მწუხარებისაგან, რომელსაც ზოგჯერ ადამიანი სიხარულხედავ არ გასცემს ხოლმე. ტბილი კენესა ამ ტკივილისა, ტბილია ცრემლი ამ მწუ-

ილია ჭავჭავაძე

ნიკოლოზ გოსტაუაზიშვილი

(სახალწლო მოთხრობა)

წელიწადი მოდის, მინდა თუ არა, ცრემლიანს თვალით უკან მიმხედვებს ხოლმე. ესედავ ჩემს თავს ჩვენს პატარა სოფელში, ჩემს პატარა ფუნჯულა დამძებს შორის. ესედავ, როგორ დაგვხიბარა შევლებს დედ-მამა, როგორ შეუხაროთ ბავშვური სიხარულითა დედას, მამას. შესის მტრდევით უფურეო ტიტანი ჩემს პატარა დისა, პატარა ძმისა, მომესმის ჭკუადამკვლარი, სიყვარულიანი ლაპარაკი დედაჩემისა, მამაჩემისა. დღეს ყოველმე ეს მარტო ტბილი სიხარია. დღეს იქ, ამ პატარა სოფელში, საცა ამოვინა სახსოვარი აუგია ჩემს გულს, მარტო ხუთი საშარელა და ამ საშარეებში მარნა ყოველმე ის, რისთვისაც ესლა გული მეწყის, გული მედგება, იქ მარნა, დედა, მამა, ორი ძმა და ერთი და, და ამასთან ერთად ჩემი ყმა-წვილიცაცა, ესე იგი, იგი ბედნიერება, რომელიც წავიდა და თავის დღეში არ მომადრუნდება.

წავიდა ის ბედნიერი

ხარებისა. იქ კენესა ნიავსავეთ აგრილებს გულის წესსა და ცრემლი მნამავს გადამკვარ გულსა გამოსაკოვლებლად. ეილამა-სა სოცა: დატკობსა საამური ტკივილითა, და სწორედ ამისთანა ტკივილია ეს ტკივილიცა.

ყველაზე მეტად დამახსოვდა ერთი ახალი წლის წინა ღამე. ჩვენ, პატარებს, არ იყო, ხვალის დღიანისაგან თუ მეტისმეტე გართობისაგან, ძილი აღარ მოგვეცა. არა ერთხელ და ორჯერ გვიბრანა დედამ: წადით, შეილებო, დაიძინეთ, და ჩვენ კი თითოეული ვუწვევით და ისე ვუხევექობით: დღის ჭირიმე, ნუ გაგვრცავ, არ გვეხინებო. დედა გონიერებისა და დავებარის საშადისში გართული იყო, გარს ვამები, ბადები და ტაბაკები ედგა რწით, ნიკოზით და თაფლითა. მამაჩვენი კი ბოლიას სევედა თთანა ჩიხუხით ხელში. ჩვენმა პატარა დამ, რო დაცუკურებდა ვამებესა და ტაბაკებს შორის, როგორღაც ფეხი წამოქორა

მასხოვს, როცა პატარა ვიყავი, რა გულისხანცა-ლით ვნატრობდი, წინა დამე ახალი წლისა მადლე გათენდეს-მითხი. მე მახსოვს ეს წინა ღამე, ეს წინა ღამე ახალი წლისა ჩვენს პატარა სოფელში, საცა ზღარტებსათი გარს ვეხევიოთ დედ-მამას ორნი დანი და სამნი ძმანი. იმ დღეს ჩვენთვის აღარც კაცანოთი იყო, აღარც თოვლის გუნდა, აღარც თოვლში ხტომა და სირბილი. თვლი და გული ხვალისაკენ მიგვიბრუნდა, ხვალის ველოდით, ხვალე გვახსოვდა, ხვალეს ვეპატრობდით. გართი რა გვირდოდა, როცა შინ იმოვინა ხილ-ხული და ტბილუელობა გვეგულებოდა. შინ თოხებში დავფურვავდით: იქ იყო, რაც იყო. იქ აღვახასა შუბლენინ, იქ რეშ და ნიგოზს არჩევდნენ გოზინაყისათვის, აქეთ უცეცხლო თაველი თითს გვიქნევდა, მოდით, პირი ჩაიტკბარებოთ, იქით დედაჩვენი ბუხარში თაფლს ადნობდა და თაფლი თითქო გვეუბნებოდა: დლიცადეთ ხვალამდე, დღეს მე თქვენთვის ვუნებო. ჩვენ თვადედატკივლებით ამავ შორის დაეძვრებოდით და ბედნიერები ვიყავით, თუ როგორმე ამოვანრობდით და თითს ამოვავლებდით თაფლს. სიცილს, ხარხარს და დედის უფულო ტყუილად ვჯავრობას ბოლო ამა ჰქონდა. ჩვენც ვიცი-ნოდით, რომ არც დედა, არც მამა გულით არ გვიჯავრდებოდნენ და ხელებს ვაფაცურებდით, აცა რამ მოვიცხოთო სალოკავად. ყველაზე უფროსი ჩვენში თორმეტს წელს არ იყო გადაცილებული.

მას აქეთ ბერმა წაყა-

რ ა მ ე ნ ა ვ ა ხ დ მ ს

საქართველოს
საზოგადოებრივი
მედიის ცენტრი

მხოლოდობითი თუ მხოლოებითი?

სახელთა გრამატიკული რიცხვის კატეგორიის გამოსახატავად იხმარება ორი ტერმინი: მხოლოდობითი და მრავლობითი. მხოლოდობითში ორი ოგამართლებულ დამატებითი, რომელიც ერთი ან ამოსავალი ფუნქსია, მეორე ოგამართლებული სხვა სახელები: მარტო-მარტობა, უცხო-უცხოობა, კალი-კალიობა, კერპო-კერპობა (აქედან: კერპობითი), გოგო-გოგობა (გოგობა და ბიჭობა — გოგო-ბიჭობა)... შეიძლება პრეფიქსით ერთად — ო სუფიქსი დაერთოს და ორი ს გვექმნეს: უცხო — საუცხოო, ბოლო — საბოლოო, უბოლოო-დ. მასხადამე, საესებით კანონიერად არის ნაწარმოები მხოლოდობითი, რომელიც ზენი გრამატიკისეზი იყენებდნენ ტერმინად (ს. დოდაშვილი — 1830 წ., პლ. იოსელიანი — 1840 წ., დემ. ყოფიანი — 1882 წ., თ. კორძანია — 1889 წ. და ასე) ბოლო ხანებამდის.

უკანასკნელ, აკაკი შანიძემ შემოიღო მრავლობითის მიმსგავსებითი ფორმა მხოლოდობითი (ერთი-ობითი). დღეს ეს ფორმა (მხოლოდობითი და მხოლოდობითი) ორივე ხმარებაშია და არ იცის კავშირი, რომელი მათგანი დამკვიდრდება საბოლოოდ.

უნდა შევინიშნოთ, რომ მხოლოდობითი ვერ კიდევ ანტონმა გამოიყენა თავისი გრამატიკაში, მაგრამ მუხედავად ანტონისა და მისი გრამატიკის უდიდესი გავლენისა, იგი ამ სახით არავის უხმარა.

ისიც უნდა დავსახინოთ, რომ ო-ზე დასრულებულ სახელს თუ —ება სუფიქსი დაერთო, ორივე ხმოვანი (—ო-ე) დარჩება (გაუბრალობა, განმარტობა, განმხოლოებულობა...), ხოლო უკონიონის სახელს თუ —ობა დამატება, მაშინ მარტო ერთი —ობა: უფულო — უფულობა, უფეგმე — უფეგმობა, უსახელკარო — უსახელკარობა, უსურმადებულობა — უსურმადებულობა, უთანასწორო — უთანასწორობა და სხვ.

მიუხედავად ერთი-ობითი ხმარების ორი შიგვლენისა (ანტონისეული მხოლოდობითი და უფულობა), უნდა დარჩეს მხოლოდობითი როგორც სწორი, ისტორიულად მართებული და გაერყელებული.

მოძიებარი თუ მომძიებარი?

სიტყვაწარმოების განეყოფინება მიმდებარის წარმოქმნა. აქ განვიხილავთ მხოლოდ მო — არ აფიქსებით მიღებულ სახელებს: ი-ცინ-ის — მოციანარი, უ-მღვ-ის — მომღვარი და ასე: მომზუბარი (აქედან მომზუბარი — ალექსანდრე ყაზბეგის ფსევდონიმი), მოქუზობა...

თუ ზმნის ფუძეში ბ არის, მაშინ დისიმბოლიციის (გადამსგავსების) გამო აფიქსება მო — აღ: მღვრის — მომღვრალი, ტირის — მოტირალი, მოხუთალი და სხვ. მასხადამე, უნდა ვიხმაროთ მოლიმბარი (ვინც იღიმება), მოწინარი (რაც წინა), მოწივარი (ვინც წივის)... ამდენად არაა მართებული მომძიებარი, მომძინარი, მომძივარი... მო — არ აფიქსება მომძივლობა არ უნდა აფუროთ მო — ზმნისწინანი და მ — არ პრეფიქს-სუფიქსიანი მიმდებარეობა, როგორცაა, მაგ.: მომდგარი, მომდევარი, მომობარი, მომკვდარი, მომსკდარი, მომტყდარი, მომცდარი, მომწვარი, მომწვდარი, მომჭკნარი, მომხდარი, მომხტარი... დისიმბოლიციით: მომზრგალი და სხვა. ამით ამოსავალი ზმნის მო — ზმნისწინი (პრეფიქსი) აქვს და მისი მოცილება ბეგრება შეიძლება: მდგარი, მდევარი, მკვდარი, მჭკნარი... ან ზმნის ფორმა მო-ითი იხმარება: მომდგარი — ვინც ან რაც მოადგა, მომდევარი — ვინც მოხდევს, მომობარი — რაც მოთობა და სხვა. ამით მიმსგავსებით მ განდა მომძიებარი და მსგავს მაგალითებში.

აქედან ირვევა, რომ უნდა გამოვიყენოთ სწორი ფორმები: მოლიმბარი, მოწინარი, მომძივარი (ან მომძინარი), მოტირალი

(ვინც ტირის, ვინც დასტირის), მაგრამ მომტირალი (ვინც მოტირის).

მოძიებელი თუ მომძიებელი?

ორად ორი მიმდებარეობა, რომელიცაა აწარმოებს მო — პრეფიქსი და — ელ სუფიქსი. ერთია მოქმედი და მეორეა მობრუნელი. ამათგან პირველს ჩვეულო მიმდებარეობა ანალოგიით მ და წარმოიშვა უკანონო ფორმა მომძიებელი. მაგრამ როგორც არ ითქმის მომბრუნელი, ისევე არ უნდა ვიხმაროთ მომქმედი. ერთადერთი მართებული ძველდარეგ გავრცელებული ფორმა მოქმედი. აქედანაა წარმოქმნილი: მოქმედება, მოქმედებითი, სამოქმედო, უმოქმედო, უმოქმედობა... ეს სახელებიც ნათლად გვიჩვენებენ, რომ მომძიებელი შეუძლებელია ვიხმაროთ, თორემ გვექმნებოდა მოქმედება, სამოქმედო, რაც არსად არ ვხვდებით.

აღსანიშნავია, რომ უახლოეს ქართულში მო — ვაგის ზმნისწინად და მისი ნამოცილებითი შექმნის ტერმინები: ქმედითი, ქმედობა, ქმედობა (ქმედობს). მართალია, ეს ტერმინები ამათ კანონიერად ნაწარმოები, მაგრამ ფხი მოცილებს და მით წინააღმდეგ ბრძოლა ამით გამოვა.

პარლანთოფორმა
საზოგადოებრივი მედიის ცენტრი
პარლანთოფორმა

მედიუმობა და სპირიტუალიზმი

საქართველოს ეთნოლოგიისა და ხალხთა მკვლევარების ეროვნული ცენტრი

დავითის სტელა

26
70
27
144
111
47

დავითის სტელა ქართული კულტურის ისტორიისათვის განსაკუთრებული, გამოირჩეული მნიშვნელობის ძეგლია. მასზე სიმბოლურად გამოხატულია ქართული ანბანის განდიდება-ამაღლებლის იდეა, რაც თავისთავად გულისხმობს ქართული ენის განდიდება-ამაღლებასაც.

დავითის სტელა 1984 წელს აღმოაჩინა თბილისის არქეოლოგიურმა ექსპედიციამ (ხელმძღვანელი — რ. რამიშვილი). მანამდე კი მიუწვდომელი იყო ველასათვის, რადგან იგი საშენ მასალად გამოუყენებიათ ლეთისმშობლის ეკლესიის საყრდენი სვეტისათვის და ანბანიანი წახნაგი ქვის წიბოს სიღრმეში იყო მოკეცილი. ჩანს, სტელას იმ დროისათვის უკვე დაკარგული ჰქონდა თავისი ძირითადი და შიდაფართი ფუნქცია.

ფუშეთის რაიონში, სოფელ დავაითან მდებარე ლეთისმშობლის ეკლესია, საეკლესიოტა აზრით, VIII—IX საუკუნეების ზეორომანიძურული ძეგლია, ეკლესიის ზეარქონი საშენებელი სტრუქტურა, თავისთავად ცხადია, ვაკეობით უფრო ადრინდელია. ერთ-ერთ მათგანზე გამოთვლილია შიდაფართებზე მიჭრილი და გაბრწყინებული, რომელიც ზეადრთული ხედებით გამოხატული ტრიატი უპირადად გრანდიოზის არეზე ამოკვეთილია ქართული ასომთავრული ანბანი, რომელიც გამოხატულია ორი საერო პირი, რომლებიც შიდაფართებზეა და მათს გერატივზე მოთითებენ. როგორც შევსებები აღინიშნავენ, დავაითის ტეა-ჭეარზე გამოთვლილი ეს კომპოზიცია თავის სიმბოლიკით უჩვეულია კანონიერია ქრისტიანული იკონოგრაფიისათვის და ეროვნული ანბანის განდიდება გამოხატავს. იგი თავისი შესრულების სტილით და კვეთის ტექნიკით საშუალებებით, აგრეთვე სხვა ნიშნებითაც VI ს-ის ქართული კანდაცემების ნიმუშებთან ავლენს დიდ მსგავსებას და ამავე საუკუნის მიწერულში უნდა იქნას შესრულებული. ამას ადასტურებს მასზე გამოთვლილი ანბანის გრაფიკებიც. მათი ამგვარი მართრობა V—VII ს-ის ქართული ძეგლებისათვის არის დამახასიათებელი.

დავითის სტელის მეცნიერული ღირებულება მნიშვნელოვანია იმიტომ, რომ მასზე დაკარგა-მებუღია ქართული ანბანის შექმნის თარიღი— 284 წელი ზენს წელთაღრიცხვამდე, რაც ერთგვარი ფარნაოზის ზეობის ხანისაა, რაც XI ს-ში განაცხადდა ლეონტი მროველმა, VI ს-ში მოღვაწე ქართული მოქანდაკის მიერაა დადასტურებული.

დავითის სტელა კიდევ მრავალი თავისაზრისით არის საყრდენობა ქართული კულტურის ისტორიისათვის. თავისი შიდაფართი სიმბოლიკით იგი იმ ეპოქის იდეალებს შეესატყვისება, როცა მიმდინარეობდა ქართული სახელმწიფოებრიობის აღდგენის, ქართული ენის განმტკიცების რთული პროცესი.

მეცნიერება გვერდი

საქართველო
შპს "ნიუსპაპ"

„ვიზუალურად ის არ ცდება“

გაციო კაცისონის პირველი მეცნიერების ნიმუში გახდა იტალიური საქართველოს სახელმწიფო მატარებლის სახელი კულტურისა და რეკლამის რესპუბლიკური ფონდის „პრეზენტაციონი“ ბატონი ნოდარ მაღალხონისათვის.

ამ იტალიურად არაბული ტექსტით: პირველი — იმით, რომ გაციო კაცისონი თბილისის შერის არჩევანს.

მეორე, რაც ძალიან მთავარია, ქართული ენის მინიმალური ნოდარ მაღალხონის დასაყვანილებულია.

ბატონი ნოდარი ვერაფერს ხდის ცუდს იმას, რომ თბილისის პოლი დროის გახსნაზე მივსვამთ თუ კოფე-ბარებზე მხოლოდ უცხოურ ენაზე შესრულებული წარწერებსა. უფრო მეტიც, ამას სრულიად ბუნებრივად მიიჩნევს.

არც ერთი უცხოური წარწერა ქართულს გარეშე? —

მე ვერ გავიგე, რას ნიშნავს ეს კატეგორიზაცია. ესე იგი გადვიდობრებით „კეგო“ „ლეგო-ით“? ეს ხომ ასეურია, თუ საერთოდ ხომ ვინმე არჩევს? მათ უნებებს ეს ხომ სულ ბათურობა (სრული დაცული — ი.ბ.).

სინამდვილეში თარგმნის არაფერს მოითხოვს. მოითხოვენ იმას, რომ მაღალხონის ეჭვობს ვერ „ლეგო“ და „სუბლეგო“ „Leggo“ განმაცდურებელი არღუენი, რომელიც საქართველოს სახელმწიფო მატარებლის პოლიციის ამბავებს:

ქუჩა შედარებული იმით წლისა. მან არც ქართული კითხვა იცის და არც ინგლისური ვერაფერობს, მაგრამ ვთხოვთ იმს არ ცდება და შესანიშნავად სცნობს, რომელია „Coca-Cola“ და რომელი „Sprite“ ან რომელი „Snickers“ და რომელი „Topic“.

კოფე უფრო გამსაცდურებელია.

ხელი საქართველოს სახელმწიფო მატარებლის ასეთი დოკუმეტი: თურმე, უფრო მკაფიოდ წყნობის რეკლამა მხოლოდ უცხო ენაზე უნდა გააკეთოს, წყნ კი მთავარი რაღაცაა წყნის ჩას სარეკლამო გვიტარებ, მათი იარაღები მხოლოდ ინგლისურ ენაზე უნდა შეესაბამებოდეს.

„მედი მაინც“ რასაც ვთქვით, „ქართულად“ — დასტურებს იგი.

კოფე კარგი, რომ ამასაც არ გუყვარვართ საქართველოს სახელმწიფო მატარებლის.

ბატონი ნოდარ მაღალხონის იტალიურად „საქართველო“ აკრძალავს თბილისის შერის, რომელიც შედგენის დიფერენციალური მათემატიკაში განიცხადებული უცხოური რეკლამების თაობაზე. ამ ქართული ენის სახელმწიფო მატარებელი სტრუქტურის, მათი დონისგან დასაცავად ის იტალიურ „საქართველო“ უსაყვარებებს იმას გამო, რომ აღნიშნული პრობლემის განმაცდურებელი უფროსი „საქართველო“ წარმოადგენს არ მათემატიკაში.

კოფე კარგი, რომ არ მაინფორმირებს თქვენს „დინამიკის“ გაციო კაცისონის“ გამოქვეყნებულმა იტალიურად მრეწველურ „აინსაიდერს“.

სტრუქტურული იტალიურად სხვაგვარი განმაცდურებელი შეადგენს ასეთი მასალი (სადაც ხემა — ი.ბ.), სადაც თბილისის ვერაფერი გვიტყობს:

მათი უდიდესობის რეკლამა სახელმწიფო მატარებლის უნდა შეესაბამებოდეს და რომ ეს ასეა, ამას ისიც დასტურებს, რომ სულ მალე პარალელურად შესაბამისი ხარვეზები გაჩნდება უნდა მაიჯოს, რა კოფე მაინცაა, რომ „რეკლამა“ მკაფიოდ არჩევს ქართველების სახელმწიფო მატარებლის თვალსაჩინოებლად უნდა განიცხადებდეს ის ავიტებს ასე ვთქვათ: პრეზენტაციონის ქოფის მათემატიკა, რაღაც მაინცაა, რომ ასე საკლავად გვიჩვენებთ.

ეს ის შემთხვევაა, როცა სახელმწიფო ვერ იტყობს, რომელი სცნობდა...

სმოენი
საღამო...
შუადღისა და
საღამოს

რინარი ავიშვებს არ ნახავი დღეს წყნის ქალაქში. მათ შორის ძალიან საკონცერტო დარბაზის ვიზიტინებსა თუ აივანებზე.

ნარეკლამი საღამოებზე გვეპოვებები ისინი — თვით „პუბლიკების კონკურსის“ კი!

დაიბ, ბევრი რამ არის უცნაური ამ ავიშვებზე და საღამოებში, მაგრამ, ამჯერად მხოლოდ ერთზე შევეჩვენებები.

ამ დღეებში დიდი საკონცერტო დარბაზის ავიანზე ასეთი ავიშვი გამოაკრეს: „სმოენის საღამო, მიხელოდ შეხსნი“. როცა ავიშვი წაეკითხე, პირველი რეაქცია, რა თქმა უნდა, სასამოეო იყო. თუშეცა ავიშვიდამ ამგვარი ტექსტი: „მიხელოდ შეხსნი გახსენება“ — უშეცხვებისა სიტყვა „საღამო“ მოვერტე, როცა მას დიდიოთ ან შუადღისას ვიყავით.

მაგრამ მთავარი მაინც ეს არ არის. შთავარია ის, რომ ამ „საღამოს“ ერთ დღეს მიხელოდ შეხსნი ორ სეანსად იხსენებენ. „დასაწყისი 13 და 16 საათზე“ — წერია ავიშვიზე. ეს ხომ, მეტი რომ არ ვთქვათ, არასტანდარტულია.

აღიტი თეატრი
შოუ
15
გერბო არენა 2

საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის
მინისტრის განკარგულებაში
მინისტრის განკარგულებაში
საქართველოს რესპუბლიკის
საგარეო ურთიერთობების
მინისტრის განკარგულებაში
საქართველოს რესპუბლიკის
საგარეო ურთიერთობების
მინისტრის განკარგულებაში

ესე ამ ავიშვის შინაგან გაცემის და ქართულად მის გაცემის მოსტერებს, დაწვრილებებს საგარეო მინისტრს.

როგორ ვანათლებლო

დღეს ვერ ვთქვით სიანდლოდ ვერ ვთქვით ამ ქართულ-ერულ საფუძვლებს, არქიტექტურას, სათანადოდ ვერ ვთქვით ეს დღე მინათობს.

1994 წლის 29-30 ნოემბერს გამოშვდა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არჩ. წევრების სახელმძღვანელო ქართულ-ერულ საფუძვლების თემატურად საბუნებისმეტყველო და ქართული ენის-არქიტექტურის განყოფილებაში - სკოლას... ამ ნიშნავ გამოველა, რომ ეს დღისაა წარუგონივრელ სექსუალ სათავეს უნდა ვუდგებ მეცნიერებათა აკადემია, ქართულ-ერული არქიტექტურის განყოფილებაში უნდა ვუთხოვრებოდე გადამსწავლელ მწიფე უნდა უწიოვარების უნდა ვუდგებ სახელმძღვანელოებს შესაძლებლობებს ვაქონებ ვინ უნდა ვუთხოვრებოდე ვინ უნდა ვუთხოვრებოდე ვინ უნდა ვუთხოვრებოდე ვინ უნდა ვუთხოვრებოდე...

პირველ რიგში, ყველა მწიფედ ვთხოვრებოთ წარუგონივრელი წყაროს და წრითი წყაროების გამოვლენა ვთხოვრებოთ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიაში უნდა ვუთხოვრებოდე...

შემათა ტარება მისთვის გამოყოფილი საათების პროგრამის სხვა განყოფილების პარალელურად (სამწიფო წესის განმარტებით) იგი, ძირითადად მოიცავს ტანტულ შემთავის შინაარსსა და სექციუალს, გამოყოფა საქონების სანი კურო:

1. მეტყველების სტრუქტურა, მეტყველება, სექსიონი, პუბლიცისტური, მოტყველება.
 2. მეტყველების ფორმირების არხები ტრადიციულად აღწერა, თხრობის, მეტყველების.
 3. ტექსტის გამოვლენის-სათვის თქმა, ეფასარია, ტექსტის ათვისებისთვის.
- დასახელებული საქონების განყოფილების ტარება არქიტექტურის საათის სანმუშაოებს.
- ყველა გამოვლენის (გამომწიფების) შინაარსის ქართული ვინ პროგრამები და სახელმძღვანელოებს ეს განმათავის შეყოფილერ შეიღონდასათა შენიგონი სოლოლოვის ავეციდულობას, მხოლოდური ვინ წყაროსი ურობილერ განიწიებას და მხოლოდ შეყოფილერ სახელმძღვანელოს შექმნის სწორი შინაარსისთვის უნდა

მეცის დღეებში-გამომწიფებათა და უსწიბრებების დი-ეროვული მისთვის ღრმა ან-ღლის საფუძვლად შეყოფილერ რეკომენდების მიცემისა ურობილერ მეტყველად კლდე-წყობის.

ურო ღრმად და საფუძვლიანად უნდა გამოვლენის პრო-ბლემა ვინ დიფერების პრო-ცესში პრობლემური სექციუების შექმნის, გამწვინარებელი წყაროების და უროვული ფი-ლიტერატურის პრობლემებზე. ახლებურად უნდა წარმა-თის დღეებისა და უროვული ვინ წყაროსის შეყოფილერ სა-კონების გამოვლენა ვინ სასო-ლო კონსიდაცის ეს თხი სტრა-ტეგიალად გამოვლენა.

დასახელების შინაარსის ავე-ციდუა დასახელების ქართული ვინ საქონების წყაროსის სასოლო გამოვლენის კონსიდაცის, რადაც უნ-და უსწიფელების მისთვის თუ სხვა შეყოფილერ დასათა შენიგონილერ ვაქონდა-შეწიდალ-ავეციდალად ვინებდა საგარ-დაშინაო მწიფე-ფორმების და გადართობა, საგარდაშინის კვნიგონის განმტყველება. მეტ-ყველების სტრუქტურის არა-პრობლემად ვაქონებებზე მე-ტყველების კლდეების და შინაარსის ვინ არქიტექტურის საფუძვლიანად წყარო-ბა.

დოკ. ტინა სულაბაძე

სამეცნიერო პრესიის

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ხარისხების მიმდებარე ლიტერატურის დარების სამეცნიერო-სამეტყველო საბჭოს სხდომაზე ფილოლოგიის მეცნიერებ-ბათა განყოფილების სამეცნიერო ხარის-ხის მისათავისუფლებად დისერტაცია დაიცა **808200 მურაძინაძე თე-მაზე „მეოცე საუკუნის დასაწყისის ლიტერატურული მიმდინარეობათა ფორმირების პროცესის სა-ქარათელლოში“.**

ურს, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დო-ქტორის, პროფესორ **ლ. მ. აბაშვილი** დაბადებული 85 წელი შეურბოლ-და. ამ თარიღს მიეძღვნა სულბა-საბა ორბელიანის სახელობის სახე-ლმწიფო პედაგოგიურ უნივერსიტე-ტში გამოართული სამეცნიერო სე-სანი. ოქობრის ცხოვრებისა და მოღვაწეობაზე მოხსენება წაიკითხა პროფესორმა ალექსანდრე ღლონ-მა.

გამოვიდა პროფესორ **გ. შარბი** **რამიშვილის** წაენა „ენათა ში-სარჩობრივი სხვაობა ენათმეცნიე-რებისა და კულტურის თეორიის თეატალური-ბით“ წიგნში განხილუ-ლია ვინის რაობისა და ფუნქციების სა-კონების ენათა შინაარსობრივი გან-სხვავების ფორმა. ნაწილენბათ ენობრი-ვისა და საგონობრივის საწარმებზე, ენა-თა სემანტიკური შედარების სხვადა-სხვა ასპექტები.

წიენი ვანუთინილია ზოგადი ენათმეცნიერების შემსწავლელი სტე-რენტებისა და ასპირანტებისათვის, ენისა და კულტურის ფილოსოფიით დაინტერესებული მკითხველისათვის.

წიენი გამოსცა თბილისის სახელ-მწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლო-ბამ.

ცნობილ ქართველ ენათმეცნი-

პნაპანა

პალინდრომი...

ძველი ბერძნები იყონებდნენ პალინდრომებს.

პალინდრომები შედგენილია სხვადასხვა ტრებერუსული პალინდრომის ნიმუშა ხ. კიხხანოვის ლექსი, რომელიც ასე თავდება:

Хорошо. Шорох.
Утро во рту.

И клей елки
Течет.

აი, როგორ გაცნობოდა პირველი მამაკაცი პირველ მანდილოსანს ინგლისურად: Madam, I'm Adam.

პალინდრომებით „ერთობოდა“ ვალაკტიონოვ, საყოველთაოდ ცნობილია

მისი ერთი ლექსი, რომელიც სწორედ ამგვარი ფრაზებითაა შედგენილი: აი, რა შხის სიხმარია. აირფვი ივერია.

აი, დროსა, ამორფია. აგრების სიბრტყა.

შოდო, თუვერც სცადეთ პალინდრომების შედგენა, გამოგეგზავნეთ და სიამოვნებით გამოგეკვეყნებო.

დღეს გთავაზობთ თამაშს, რომელიც არც ისე ადვილია: უნდა მოიფიქროთ სიტყვა ან ფრაზა, რომელიც მარცხნიდან მარჯვნივ და მარჯვნიდან მარცხნივ ერთნაირად იკითხება; მაგალითად: აისხია. ის არის ირასი. პტამი თიფხა, ასეთი იმატა...

ასეთ ფრაზას ბერძნულში ხახელი — პალინდრომი — ჰქვია, ჯერ კიდევ

რატომ ვამბობთ ასე

ბავშვის სილი

ეს გამოთქმა ხალხის ძველი რწმენიდან მომდინარეობს. თითქმის საიქიოში კვბოს ზღვზე გადებული ბუწის ხედი, რომელზედაც უნდა გაიაროს ადამიანი. ბუწის ხედი, რაღა თქმა უნდა, ადვილად შეიძლება ჩაწვედეს და კაცს ადვილად კვარში ჩაეჭვოს, მაგრამ ვისაც კვარზე ბევრი კარგი საჭურველი და სხვაეფნაა, ეს უნდა იყოს და ბუწის ხედე მზე-

ლობანად გაივლოს.

ამგვარი წარმოდგენის შედეგად, ბუწის ხედი ფარკა დიდ გასაკირს, ძლიერ გაფასებულა და ბარკოლების და ამ მნიშვნელობით დღესაც მზარად იმარება.

ვიღს გარანი

VI საუკუნეში ქართლში მოსულა ცამეტი ასურელი მამა (მტრო), რომელთაც ფართო სამონასტრო-საეკლესიო მოღვაწეობა გაუღო. მათ ზღობა მრავალ სამწიგნობარო-ეტიკით მათგან — შო ზღობელს — შესახებ არსებობს გადმოცემა, რომ მისი მონასტრის მართაში შეკვერბის მუდამ დღინით იყო სხვებ, რადგან დანაკლებული კვევრბის დღვის ძალით მამწვე ასე დღინით იყვინდოთ. გამოთქმა „შოის მართა“ ამ დღინით სდგენილზე შექმნილი და ნიშნის უღვევო დოღობის, სიუხვის, მარკობობის.

სამიოთხეტი შერჩა

როცა კაცი რაღაცის დასწევს, ან რამეს მოითვისებს და ასეთი კვევა იოლად ხადვლის, პასუხს არაეინ მოსობოც, ამის თამაზე იტყვიან: ხახვიით შერჩაო. რატომ ხახვიით შერჩაო? ხახვიით! თბილში, რომ ძველი წარმოდგენის თანახმად, ხახვებში ხახვის უკან დამარტუნა არ შეიძლებოდა, რადგან ამის თითქმის სიწარე და უსიამოვნება მოხდებოდა. თუ ვინმე ხახვს გამოართმევდა მეზობელს, მას ვალის უკან დამარტუნის არაეინ მოსობოდა, იოლად შერჩებოდა.

აბა, ვამოიცან!

1. ზამთრით მოვად, ზამთრით მოვად, ვინ ვინახეთ ჭეშხხიანა, შარშან ამ დროს ახადვარდა — დღეს უღლერი ბებრებუნა...

2. შორით მოხულხა ხტუმარას თიფრი აცვია ტანზედა. თუ ხელი ახდე — გაწყურება, თუ პარება წამწებდა.

3. ზურჩხელა ვნახე კახური, თიფრიად უნანდა ხახური, ავიდე ხელში, დამიფინა, ნამცყცი ვეღარ ვნახეთ

აახაბით თხა თხიფრით გამოვადვადო გამრყანდობა

1. ცხ და მზე და მოვარე 2. ვარჩხელები.

წ. შინაგარეობის 903608ან
„დაღმანა ქართლში“

ორიღან ხუთაფლა...

ძალიან უცნაურად და დამაბად აღიქმენ სამყაროს ბუნება პატარხი. რე დავარჩებო, უფროსი ჩაეწეოროთ და შემოვიანობო, როგორ იყვებენ ხუბარის ზეგნი შეიღობა, რას და როგორ არქმევენ ხახვლებს... მოგწერეტი და სიამოვნებით გამოგეკვეყნებო.

უფესა და ზურკოს მოუხხხიოთ:

- ვუხი დამირტარანდა.
- იხე შექმნადი, თუქე ზამთარი დამება.
- ნახე, როგორ ხმამხლა დიდებვარ!
- მომწიფაც და მოწყურდიც!
- ეს კარად დღობოქე! — (რეცამ ვედასდანი ბეჭა ქვიღველზე დიკარა).
- ხახვიით სამირა, როგორ ძეღტეფებდა... (დაღმუდა სამირე თეხა ზურკოთ).

პატარა თამაშის ცალკეხი კაცი უნახეს და დღეს უჯგობდა:

— დეფო, დეფო, კაცი ქახვილ ფეხზე ცარიელი შორელი ვეცა.

მოსწრებაული სიტყვა

საყვავა და გლანი

ერთ დამეს ძლიერი სიტყვა წამოვიდა. გლანი გამოვიდა გარეთ დაღონებული. როცა გაივლიდა, მწუხარე ხმით წამოიძახა: — შენც მიუნათე, თორემ ისე ვერ ხედავს, სად არის კარგი ვენახიო.

როგორც პიყილა, ისე გაყილიყო

ერთ ჰერდს ქელი მოეპარა და უნდოდა გაეყიდა, მაგრამ სხვა ჰერდებმა ეს ქელი მიიხილეს მოსპარეს. შინ ხელეცარიე დაბრუნდა. ცოლმა ჰკითხა: — როგორ გაყიდი? — როგორც ვიჟიღე, ისე გაყიდი, — მიუგო ქმარმა.

სამო დარიგება

— ბჭო, ვანი, თუ ეზორიი გწამს, ჰკუთნი ჩაგრიდი, სულ კაღუბის აუგა დუგის ადამანი, — უთხრა ბიამს მისმეილს. — არა, ბისმეო, ვაღუბის აუგა ეს ვანი, ტაღუბი დუგის ადამანი, — უთხრა მისს წელს.

ყველაფერი ანოვა დედაპინიანი

ორი გლეხი სურნაროდა გასახელების კარე ამარქი. — თუ ასე იქნება, ორისანი იდე კოფე და ახალიაფერი ამოვა დედაპინიანი, — თქვა ერთმა გლეხმა. — დეორიმა ნე ქას, — თქვა მეორემ, — ორი ცოლი მეცს მაქანი დამსხმელი.

განცხადება

გ. ჯანაშიას სახელობის ინსტიტუტის ფილოლოგიის, ისტორიის და ფილოსოფიის ფაკულტეტის სწავლების (ჩოგინა ფისინა ახვეე უფსო) განყოფილების სტუდენტთა საურაღლებად

ლტკაძის ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტებისათვის დაიწესა 1996 წლის 3 იანვრიდან, ხოლო ისტორიისა და ფილოსოფიის ფაკულტეტების (მოსამზადებელი განყოფილების ჩათვლით) სტუდენტებისათვის 1996 წლის 8 იანვრიდან.

რამბროსი

ანონსი

უმაღლესი სასწავლებელში შემავალი სტუდენტებისათვის მოსაღები გამოცდების პროგრამა ქართულ ენაში ხოლო წლებში შეიცვალა, მასში შევიდა შრავალი საინტერესო საკითხი, ქართული ენისა (ენის რილი საზოგადოებაში... ქართული ენის ადგილი მონათესავე ენათა ოჯახებს შორის... სალიტერატურო ენა და დიალექტები... ქართული სალიტერატურო ენის დისამბი და მისი განვითარების საფუძვრები და სხვა). ამიტორიტეტებს ამ საკითხებზე ბასლებს მოძებნა

შეიღება გუნდელდო. ამიტომ: გარეთი ამოქცი ტროსენ-ბიხა მომდენო ნომოდან იწვეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტ დეილა გუგუჩაძის წიგნების სერის ბეჭდვას მისაღები გამოცდების ქართული ენის პროგრამით გათვალისწინებულ ამგვარ საკითხებზე.

აპირი უნივერსიტეტი, მთავარული ადმინისტრაცია, 63968 ბანაძის.

ტ. ბეზვ ჩემო...

თბილისი, რუსთაველის მოედანი...

საერთო კურსი ტროსენსი რეგისტრირებულია საქართველოს რესპუბლიკის ოქტობრის სინისტროში 701658.

მისამართი პ. ინგოროვის ქ. 706.

ფასი 40 ლერი